

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE. — DOCTRINA. — JURISPRUDENȚĂ. — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, GEORGE MEITANI, G. G. DANIELOPOLU,
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

REVISTA APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. revista nu apare

GR. G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă timbrul postal

SUMAR:

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secț. I:* Alexandrina Spineanu și alții cu I. Igiroșanu (Perimare. — Încheere de amânare. — Termen dat în cunoștință. — Act întreruptiv. — Efecte. — Indivizibilitate).

Inalta Curte de casațiune și justiție, secția I: G. G. Cârjeu cu I. Scafeși ș. a. (Perimare. — Indivizibilitatea instanței. — Obligațiune indivizibilă.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secția I: Al. Bellu și Irina Câmpineanu cu Ministerul de finanțe (Perimare. — Indivizibilitate. — Solidaritate. — Interes comun. — Chemare în garanție). — *Observațiune de d-l D. Alexandresco.*

Curtea de apel din București, secția IV: N. G. Cantacuzino cu Max Segal (Chirii. — Contracte în vigoare la promulgarea legii măsurilor excepționale. — Neprelungirea lor față pe proprietar. — Evacuare. — Reparațiuni).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 19 Ianuarie 1916

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Alexandrina Spineanu și alții cu I. Igiroșanu

PERIMARE. — ÎNCHEERE DE AMÂNARE. — TERMEN DAT ÎN CUNOȘTINȚĂ. — ACT ÎNTRERUPTIV. — EFECTE. — INDIVIZIBILITATE. — ART. 257 PR. CIV.

Încheerea prin care Inalta Curte amână judecarea recursului, dând termenul în cunoștința părților prezente, fiind fără îndoială un act de procedură cu caracter contradictor în sensul art. 257 pr. civ., cursul perimării este întrerupt, și cum efectele ei sunt indivizibile, atunci când părțile au un interes comun, această situațiune profită și celorlalți cărora nu li se dăduse termenul în cunoștință.

No. 35. — Respinsă cererea de perimare făcută de Alexandrina Spineanu, în privința recursului introdus de I. Igiro-

șanu, contra deciziei Curței de apel din Craiova, secț. II, No. 135 din 1913.

S'a ascultat d-l avocat G. Tașcă, în susținerea cererei de perimare.

Curtea, deliderând,

Având în vedere cererea făcută de Alexandrina D. Spineanu și ceilalți, prin petițiunea înregistrată la No. 14557 din 1915, de a se perimă recursul făcut de Iosef Igiroșanu, contra deciziei Curței de apel din Craiova, s. II, No. 135 din 1913;

Având în vedere că, este cert că Igiroșanu a introdus recursul său la 16 Septembrie 1913; că, la 13 Noembrie 1913, făcându-se aplicațiunea art. 151 pr. civ., judecarea recursului a fost amânată la 5 Martie 1914, pentru când termenul s'a dat în cunoștința recurentului și a intimaților prezenti; că, la 5 Martie 1914, lipsind toate părțile, pricina a fost amânată fără termen și a rămas în această stare până la 14 Decembrie 1915, când a fost introdusă prezenta cerere de perimare;

Considerând că, art. 257 pr. civ., care prevede perimarea recursurilor, dispune în acelaș timp că cursul perempțiunii poate fi întrerupt printr'un act de procedură cu caracter contradictor;

Considerând că, în speță, încheerea din 13 Noembrie 1913, prin care această Inalta Curte a amânat judecarea recursului și a dat termenul de 4 Martie 1914 în cunoștința părților prezente, fiind fără îndoială un act de procedură cu caracter contradictoriu, în sensul art. 257, cursul primăriei a fost întrerupt până la 5 Martie 1914, fiindcă acest termen a fost fixat în mod contradictoriu și, prin urmare, în privința celor prezenti, recurentul nefiind ținut să facă nici un act de diligență, cursul primăriei nu putea să reînceapă decât dela data de 5 Martie 1914, iar nu dela data încheerii anterioare prin care se fixase acest termen;

Considerând că, atunci când părțile au interes comun, efectele perempțiunii sunt indivizibile și odată perempțiunea fiind obținută sau respinsă de unii, profită sau vatămă și celorlalți, cum sunt în speță intimații, cărora nu li-se dedeseră termenul în cunoștință;

Că, așa fiind, de oarece dela 5 Martie 1914 până la data cererii de perimare n'au trecut cei doi ani prevăzuți de art. 257 citat, perimarea nu poate fi admisă;

Pentru aceste motive respinge.

Audiența dela 5 Februarie 1916

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

G. G. Cârjeu cu I. Scafeși ș. a.

PERIMARE. — INDIVIZIBILITATEA INSTANȚEI. — OBLIGAȚIUNE INDIVIZIBILĂ. — ART. 257 PR. CIVILĂ.

PERIMARE. — DACĂ PROFITĂ ȘI PĂRȚILOR CARI N'AU CERUT-O. — COMUNITATE DE INTERESE. — ART. 257 PR. CIVILĂ.

1⁰ In materie de perimare, instanța fiind indivizibilă, perimarea cerută și obținută de una din părți profită și celorlalte, dacă sunt legate între ele printr'o obligațiune nedivizibilă, fie din cauza obiectului convenției, fie din cauza stipulațiunei părților contractante; când însă obligația este divizibilă, instanța perimată după cererea uneia din părți, continuă a exista față de celelalte cari pot să cază în apărările lor și să fie obligate a suporta cota-parte din pretențiunile reclamantului.

2⁰ Comunitatea de interese pentru părâți de a respinge acțiunea reclamantului, nu este suficientă pentru a întinde efectele perimării și în profitul părâților cari nu au cerut-o, de oarece partea care are interes trebuie, potrivit art. 257 pr. civ., să facă o cerere înaintea judecăței pentru a obține perimarea, ea fiind singură apreciatoare a intereselor sale, și nici celelalte părți, nici justiția nu poate să aprecieze interesele acelei părți și să admită o cerere pe care partea în drept n'a făcut-o în condițiunile și înăuntrul termenului prescris de lege.

No. 92. — Casată, în urma recursului făcut de G. G. Cârjeu, sentința tribunalului Mehedinți, secția II, No. 127 din 1915, în proces cu I. Scafeși ș. a.

S'au ascultat: citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier D. Florescu; d-l avocat Al. Spineanu, pentru recurent, în desvoltarea motivului de casare; d-nii avocați V. Papadat și M. Flechtenmacher, pentru intimat, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Greșită aplicare a art. 257 pr. civ. și exces de putere.

«Tribunalul pentru a declară acțiunea de anulare de testament îndreptată contra intimaților în recurs, numai față de reclamantul în perimare I. Scafeși, invoacă principiul de indivizibilitate a perempțiunei, bazându-se pe exis-

tența unui presupus mandat tacit, ce ar există între părâți, oricâteori ei n'ar avea interese contrarii într'o cauză, indiferent că obligațiunea ce leagă pe acestea ar fi ori nu indivizibilă prin obiectul ei sau prin stipulațiunea părților.

«Interpretând în felul arătat mai sus dispozițiile art. 257 pr. civ., care dă în realitate perimării caracterul de dezistare tacită, fundată în drept pe ideea de ofertă și acceptare și aplicându-le pentru a perimă și față de părțile care nu au voit perimarea, tribunalul violează dispozițiile acestui text de lege, și săvârșește un vădit exces de putere».

Având în vedere că, prin sentința supusă recursului, tribunalul, admitând cererea făcută de I. Scafeși, intimat în recurs, a declarat perimată acțiunea intentată de recurent pentru anularea testamentului defunctului Ioniță Cârjeu, nu numai față de numitul intimat, ci și față de ceilalți intimați, și anume Elena Totoroață și Petre Popescu;

Având în vedere că, pentru a hotări astfel, tribunalul motivează că, atunci când mai multe persoane sunt legate între ele printr'un interes comun, fiecare din ele este presupusă că ar avea un mandat tacit din partea celorlalți spre a le face situația mai bună, astfel că cererea de perimare, făcută de unul dintre părâți, având de scop de a desființa toată procedura și a stinge întreaga instanță, prin aplicarea principiului indivizibilității perempțiunei, între alte cazuri, și atunci când părâții au un interes comun a se apăra contra pretențiunilor reclamantului, perimarea cerută și obținută de unul din părâți profită și celorlalți;

Considerând că, instanța în materie de perimare este indivizibilă, în acest sens că perimarea cerută și obținută de una din părți profită și celorlalte, dacă sunt legate între ele printr'o obligațiune nedivizibilă, fie din cauza obiectului convenției, fie din cauza stipulațiunei părților contractante; că, în adevăr, în acest caz, nu se poate concepe ca instanța să fie perimată față de unul din părâți și în acelaș timp să subsiste față de ceilalți, când între ei există un raport de indivizibilitate;

Că, în toate celelalte cazuri, adică când obligațiunea este divizibilă, instanța perimată după cererea uneia din părți continuă a exista față de celelalte, care pot să cază în apărările lor și să fie obligate a suporta cota-parte din pretențiunile reclamantului;

Considerând că, comunitatea de interese pentru părți de a respinge acțiunea reclamantului, pe care se întemeiază tribunalul, nu este suficientă pentru a întinde efectele perimării și în profitul părților, care n'au cerut-o;

Că, în adevăr, conform art. 257 pr. civ., partea care are interes, trebuie să facă o cerere înaintea judecății pentru a obține perimarea; că, partea în drept fiind singura apreciatoare a intereselor sale, nici celelalte părți, nici justiția nu pot să aprecieze interesele acelei părți și să admită o cerere pe care partea în drept n'a

făcut-o în condițiunile și înăuntrul termenului prescriș de lege;

Că, de asemenea, este neîntemeiat și celălalt motiv dat de tribunal și bazat pe un mandat tacit din partea celorlalți pârâți, de oarece din nimic nu se poate deduce un asemenea mandat;

Că, în adevăr, mandatul tacit presupune un consimțământ, care nu se poate deduce decât dintr'o convențiune, ca în caz de asociațiune, sau dintr'un fapt care să implice un asemenea consimțământ și care nu a existat în speță;

Considerând că, în speță, pârâții nu erau legați între dânșii printr'o obligațiune nedivizibilă, de oarece erau chemați în judecată pentru anularea unui testament; că, drepturile ce fiecare dintr'ânșii avea în virtutea acelui testament, fiind divizibile, acțiunea perimată față cu unul dintre pârâți și anume cu I. Scafeși putea sa continue față cu ceilalți pentru drepturile lor respective;

Că, prin urmare, tribunalul a comis un exces de putere și a violat textele de lege și principiile enunțate mai sus, când a admis cererea de perimare și față de Elena Totoroață și Petre Popescu, astfel că sentința urmează să fie casată numai față de aceștia, rămânând să-și producă efectele sale legale față de intimatul I. Scafeși.

Pentru aceste motive, casează.

Audiența dela 4 Martie 1916

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Al. Bellu și Irina Câmpineanu cu Ministerul de finanțe

PERIMARE.— INDIVIZIBILITATE.— SOLIDARITATE.— INTERES COMUN.— CHEMARE ÎN GARANȚIE.— ART. 257 PR. CIV.

Instanța fiind indivizibilă în ceea ce privește perimarea, nu numai atunci când obiectul litigiului este indivizibil sau când reclamanții sau intimații sunt legați între ei printr'un raport de solidaritate, dar chiar și atunci când părțile sunt legate între ele printr'un interes comun, rezultă că acela care este chemat în garanție de către pârât, are interes să ceară nu numai perimarea chemării în garanție, dar și perimarea acțiunii principale, căci deși aceasta n'ar împiedică, în principiu, o nouă acțiune din partea reclamanțului, ar putea totuș să aibă acest rezultat în cazul când, până la intentarea unei asemenea acțiuni, s'ar fi împlinit termenul prescripției.

No. 153.— Casată, în urma recursului făcut de Al. Bellu și Irina Câmpineanu, sentința tribunalului Ilfov, secția III, No. 166 din 1915, în proces cu Ministerul de finanțe.

S'au ascultat: citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier I. N. Stambulescu; d-l avocat M. Antonescu, pentru recurenți, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat C. Stoicescu, pentru intimat, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Exces de putere și violarea art. 257 și urm. pr. civ., cum și principiul indivizibilității perimării. În judecata tribunalului erau deduse cereri de perimare a acțiunii intentate contra noastră de Stat, pe care tribunalul le înlătură și refuză de a declara perimată acțiunea. Tribunalul, în adevăr, respinge cererea de perimare, semnată de subscrisa Irina Câmpineanu, numai pentru motivul că avocatul meu nu s'a putut prezenta în instanță pentru susținerea ei din cauza întreruperii comunicațiilor în acea zi. Tribunalul violează astfel și textul și spiritul principiului înscris în art. 257 pr. civ., după care o asemenea cerere nu poate fi respinsă numai din cauza neprezentării părții, atunci când în fapt se constată că este întemeiată și când interesul general cere ca procesele să nu devie interminabile. Dar tribunalul merge mai departe și înlătură și cererea de perimare a acțiunii Statului, semnată de subscrisul Al. Bellu, numai pentru motivul că Statul a introdus acțiune numai în contra d-nei Irina Câmpineanu, nu și contra lui Al. Bellu, care a fost introdus în cauză de comostenitoarea sa, pe cale de chemare în garanție. Tribunalul se face astfel vinovat de violarea principiilor înscrise în art. 257 și urm. c. pr. civ., după care scopul chiar al perimării fiind de a stinge instanța, toate actele de procedură și lucrările preparatorii, ea nu poate fi divizată, nici refuzată, când e făcută de una din părțile în proces, având interes comun cu cealaltă parte și, prin urmare, cu adevărat exces de putere a refuzat perimarea acțiunii Statului».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că Ministerul de Finanțe a intentat la 1895 acțiune la trib. Ilfov contra recurentei Irina Câmpineanu, spre a fi obligată la plata unei sume de bani, acțiune în care aceasta din urmă a chemat în garanție pe fratele său recurentul Al. Bellu, spre a răspunde ca comostenitor pentru jumătate din suma pretinsă de Minister; că apoi afacerea, după câteva termene, rămânând un timp în nelucrare, ambele părți au cerut perimarea acțiunii Ministerului, iar chematul în garanție și perimarea cereri îndreaptă contra sa;

Că, la ziua judecării, Tribunalul a admis în parte cererea de perimare a recurentului Al. Bellu, declarând perimată numai chemarea în garanție iar nu și acțiunea principală îndreaptă în contra recurentei Irina Câmpineanu, și a respins ca nesustenută cererea de perimare a acțiunii principale, introdusă de recurenta Irina Câmpineanu;

Considerând că este indivizibilă, în ceea ce privește perempțiunea, nu numai instanța în care obiectul litigiului este indivizibil sau când reclamanții sau intimații sunt legați între ei printr'un raport de solidaritate, dar chiar și aceea unde aceștia sunt legați printr'un interes comun;

Având în vedere că, în speță, există un interes comun învederat între Al. Bellu, ca chemat în garanție și ceilalți pârâți;

Având în vedere că, recurentul Bellu a cerut nu numai perimarea chemării în garanție dar și perimarea

acțiunii principale intentată de Ministerul de Finanțe în contra d-nei Irina Câmpineanu;

Că, condițiunile perempțiunii fiind îndeplinite și pentru această acțiune, cererea lui Bellu nu putea fi respinsă, dacă avea și el interes la perempțiunea acțiunii principale;

Considerând că, perempțiunea chemării în garanție nu apără pe Bellu în contra altei acțiuni de aceeași natură din partea d-nei Irina Câmpineanu, pe cât timp ar rămâne expusă să fie condamnată față de Stat;

Că, perempțiunea acțiunii principale, de și nu ar împiedică în principiu o nouă acțiune din partea Statului, însă ar putea avea acest rezultat în cazul când până la intentarea unei asemenea acțiuni s'ar fi împlinit termenul prescripțiunii;

Că, pentru un asemenea caz, Bellu are un interes evident ca să se admită și perempțiunea acțiunii principale, interes de care se poate prevala pentru a stăruii în cererea de perempțiune și care justifică această cerere;

Că, prin urmare, tribunalul hotărând contrariu și anume cum că recurentul Al. Bellu nu poate cere perimarea de cât numai a cererii de chemare în garanție făcută în contra sa de către recurenta Irina Câmpineanu, iar nu și a acțiunii principale îndreptată de Ministerul de Finanțe contra Irinei Câmpineanu, a comis un exces de putere și a violat art. 257 pr. civ.;

Considerând că, așa fiind, motivul de recurs în a doua a sa parte fiind întemeiat, urmează a fi admis fără a fi nevoie de a intra în cercetatea chestiunii de drept dedusă prin prima sa parte.

Pentru aceste motive, casează.

Observație.— Perimarea (dela *perimere*, a distruge) ne vine dela Romani. Sub Justinian, ea se îndeplinea în toate instanțele prin *trei* ani. «*Properandum nobis visum est... omnes lites non ultra triennii metas post litem contestatam esse protrahendas*»¹⁾.

Ea se întemeiază pe aceleași motive pe care se întemeiază și prescripția: *ne pene immortales fiant lites*.

Perimarea, zice Curtea noastră de casațiune, fiind creată în scopul de a se pune un capăt judecăților ce s'ar prelungi peste termenul de doi ani în materie civilă și de un an în materie comercială, numai din cauza acelor ce având calea deschisă de a urmări un drept în justiție, nu stăruiesc în acest termen, rezultă de aci că actul care poate să constate diligența părții interesate de a continua judecata trebuie să fie de natură a dovedi

că acea parte a făcut tot ce i-a stat prin putință pentru ca judecata să-și urmeze cursul ei, și că numai din împrejurări neatârinate de voința ei, această judecată a fost întreruptă un timp mai îndelungat de doi ani sau de un an²⁾.

În consecință, jurisprudența decide în mod invariabil, și, cu drept cuvânt, că nu este suficient spre a se întrerupe cursul perimării, de a cere fixarea unui termen, ci că trebuie plătite și citațiile, dacă nu există act de paupertate la dosar, căci numai astfel partea în drept este considerată că a făcut tot ce i-a stat prin putință spre a continua judecata pendentă.

Art. 257 Pr. civ. este astăzi expres în această privință.

S'a decis, cu drept cuvânt, că jurnalul instanței de fond, prin care se amână *sine die* judecata unui apel, pe motiv că nu s'au scos citațiile, nu este un act de procedură *cu caracter contradictor*, astfel cum cere art. 257 Pr. civ., căci n'a putut ajunge la cunoștința părții adverse prin citarea la termenul când acel act s'a îndeplinit; prin urmare, un asemenea jurnal nu întrerupe cursul perimării³⁾.

S'a decis însă că încheierea prin care Curtea de casație amână judecarea recursului pentru un alt termen, pe care îl fixează și-l dă în cunoștința părților, este un act de procedură contradictor, în sensul art. 257 Pr. civ., așa că cursul perimării este întrerupt până la acel termen, fiindcă termenul a fost fixat în mod contradictor și, prin urmare, recurentul nefiind ținut să facă nici un act de diligență în privința părților prezente, cursul perimării nu putea să reînceapă decât dela acel termen, iar nu dela data încheierii anterioare, prin care se fixase acel termen. De această situațiune se folosesc și intimații, cărora nu li se dăduse termenul în cunoștință, în virtutea principiului că efectele perempțiunii sunt indivizibile⁴⁾.

Am arătat mai sus că perimarea are de scop, ca și prescripția, terminarea proceselor cu o oră mai înainte.

2) Cas. s. I, Bult. 1912, pag. 596.

3) Cas. s. III, *Jurisprudența română* din 1914, No. 34, p. 531, No. de ordine 536.

4) Vezi *Jurisprudența română* din 1916, No. 15, p. 228, No. de ordine 231 (decizie publicată și în acest număr al *Dreptului*).

1) Vezi Garsonnet, *Tr. théorique et pratique de procédure*, VI, § 2515, p. 697 (ed. 2-a).

Între perimare și prescripție există însă următoarea deosebire: dacă o acțiune a fost perimată, reclamantul nu pierde nimic, fiindcă el poate să facă altă acțiune (art. 258 Pr. civ.), pe când în caz de prescrierea acțiunii, însuș dreptul, care făcea obiectul ei, este prescris.

Apoi, perimarea curge în contra minorilor, interzișilor⁵⁾ și celor puși sub consiliu judiciar; pe când prescripția nu curge în contra minorilor și interzișilor decât în cazurile determinate de lege (art. 1876 C. civ.).

Vechiul art. 257 din procedura civilă eră foarte laconic și dădea loc la multe dificultăți. D-l Ministru C. G. Dissescu, revizuiind procedura civilă la 1900, are marele merit de a fi tăiat multe din discuțiile la care dădea loc acest nenorocit text, după care perimarea se pronunță fără citarea părților.

Astăzi perimarea este un proces de natură urgentă, nesupusă opoziției și apelului, supus însă recursului în casație, în termen de o lună dela pronunțarea hotărârii, iar decizia Curței de casație se pronunță fără drept de opoziție (art. 257 Pr. civ., partea finală).

După noul text, astfel cum a fost modificat în 1900, orice acțiune, opoziție, contestație, apel, recurs în casație sau cerere de revizuire sunt supuse perimării.

Se decide chiar, cu drept cuvânt, deși chestiunea este controversată, că și însăș cererea de perimare poate fi perimată, dacă nu i s'a dat nici un curs în termenul defipt de lege, doi ani în materie civilă (art. 257 Pr. civ.) și un an în materie comercială (art. 903 C. com.)⁶⁾.

Cererea de perimare se adresează instanței înaintea căreia se găsește pendinte opoziția, apelul, etc., a cărei perimare se cere, de oarece numai această instanță este în măsură să verifice actele de procedură urmate înaintea ei, precum și dacă termenul perimării este sau nu împlinit⁷⁾.

Curtea din Iași a decis însă, în majoritate, că

5) Rămâne însă bine înțeles că, în asemenea caz, incapabilii au recurs în contra tutorilor lor, după cum dispune anume art. 398 din procedura franceză.

6) Garsonnet, *op. cit.*, VI, § 2544, p. 746 (ed. 2-a); Tissier et Darras, *Code de procédure civile annoté*, I, art. 397, No. 27; Carré-Chauveau, *Lois de la procédure civile*, III, p. 411, *Quest.*, 1427 bis; Cas. fr. Sirey, 38, 1. 713. — *Contră*: C. Aix, Sirey, 36, 2. 537.

7) Cas. s. I, 12 Oct. 1912 (decizie nereprodusă în Bult. Curții), *Cr. judiciar* din 1913, No. 4, pag. 47 (rezumate).

cererea de fixarea unui termen, adresată greșierului Curței, unde apelul eră pendent, *chiar însoțită de plata citațiilor*, nu constituie un act întrerupător de perimare, de oarece, potrivit regulamentului organizării serviciului interior al Curților, numai prezidentul poate fixa un termen de judecată⁸⁾. N'am admis acest mod de a vedea al Curței, pentru că greșierul eră dator să supună această cerere prezidentului, iar nu să dispună punerea ei la dosar.

Legile de procedură având efect retroactiv⁹⁾, de aci urmează că cererea de perimare cată a fi instruită după legea în vigoare în momentul când a fost făcută, cu toate că instanța a cărei perimare se cere, ar fi fost începută sub o lege anterioară¹⁰⁾.

Dar ne oprim aci, în privința principiilor generale, căci nu înțelegem a face un studiu complet asupra perimării, jurisprudența noastră fiind, de altfel, foarte bogată asupra acestei materii, și venim de îndată la chestiunea decisă prin importante hotărâri ce publicăm astăzi asupra perimării.

Care este efectul indivizibilității în privința cererii de perimare?

Atât doctrina, cât și jurisprudența decid, cu drept cuvânt, că efectele perimării sunt indivizibile.

Perimarea constituind un drept indivizibil, se decide, cu drept cuvânt, că decăteori obiectul judecăței este indivizibil, perimarea cerută de unul dintre părâți folosește și celorlalți, decăteori ei sunt obligați între dânșii printr'o obligație indivizibilă, fie din cauza obiectului convenției, fie din cauza stipulațiunei părților contractante, soluție admisă și în caz de solidaritate¹¹⁾. Iată, în ade-văr, cum se exprimă, în această privință, un autor:

«Dans les matières divisibles, chacun n'étant réputé agir que pour soi, nous n'admettons point que la demande en péremption profite virtuellement aux cointéressés de la partie qui l'a formée. Nous n'apercevons ici nul motif pour déroger aux règles ordinaires.

8) Vezi revista *Justiția*, care apare la Iași sub direcția noastră, No. 5, p. 128 urm. (cu observ. noastră în sens contrar).

9) Vezi asupra acestui principiu încontestabil, tom. I al Coment. noastre, p. 86, tom. VIII, partea I, p. 383, nota 1 (ed. 2-a), precum și tom. XI, p. 411, nota 1, *in fine*, Cpr. Judecăt. oc. Ol. Craiova, *Pagini Juridice* din 1908, No. 33, p. 258 (cu nota d-lui D. D. Stoenscu); C. București, *Dreptul* din 1914, No. 15, etc.

10) Vezi tom. I menționat, pag. 88, text și nota 5; Emil Dan, *Codul de procedură civilă adnotat*, art. 257, p. 351, No. 90 (ed. 2-a).

11) Cpr. C. Paris, D. P. 77. 2. 71.

«Ce n'est que lorsqu'il y a solidarité entre les défendeurs ou indivisibilité dans l'objet du procès, que la péremption obtenue par l'un profite virtuellement aux autres; dans le premier cas, par ce que tout débiteur solidaire est censé mandataire de ses codébiteurs, quand il s'agit de faire leur condition meilleure¹²⁾; dans le second cas, parce que la péremption resterait sans effet vis-à-vis même de la partie qui l'aurait obtenue, si elle ne profitait pas à ses litisconsort¹³⁾».

Mai mult încă, atât doctrina, cât și jurisprudența, consideră ca indivizibile, din punctul de vedere al perimării, nu numai instanțele în care obiectul litigiului este indivizibil și reclamanții sau pârâții sunt legați între ei printr'un raport de solidaritate, dar și acele în care ei sunt uniți printr'un interes comun¹⁴⁾.

Prin aplicarea acestui principiu, Curtea de cașă decide foarte bine, că acel care este chemat în garanție de către pârât, are interes să ceară nu numai perimarea acțiunii în garanție, dar și perimarea acțiunii principale¹⁵⁾.

Tot în baza indivizibilității instanței se decide, cu drept cuvânt, că perimarea dobândită de debitorul principal folosește fidejursorului, pentru că altfel ea n'ar produce nici un efect. Perimarea dobândită de fidejursor nu folosește însă debitorului principal, pentru că, în principiu, omul este presupus a lucra numai în interesul său¹⁶⁾.

Deasemenea, în materie de garanție, perimarea dobândită de garant, folosește celui garantat. Perimarea dobândită de acest din urmă, nu folosește însă garantului, pentru că dacă garantul trebuie să apere pe cel garantat, acest din urmă nu este obligat a apăra pe garant¹⁷⁾.

D. ALEXANDRESCO

12) Acest principiu este înscris în art. 1056 din codul nostru. Acest text lipsește în codul francez și este adăos de legiuitorul nostru, ca o consecință a principiului înscris în art. 1038 C. civil, după care și creditorul solidar reprezintă pe ceilalți creditori în actele care au de efect conservarea și îmbunătățirea creanței. Vezi tot. VI al Coment. noastre, p. 163, nota 2 și pg. 189, nota 1. Vezi și tom. XI, pg. 169.

13) Rodière, *De la solidarité et de l'indivisibilité en matière de procédure civile et criminelle*, 476, p. 385 (ed. din 1852).

14) Vezi Garsonnet, *op. cit.*, VI, § 2543, p. 743, text și nota 4 (ed. 2-a). Vezi și decizia Cas. noastre, s. I. No. 153 din 4 Martie 1916, publicată tot în acest număr al *Dreptului* și în *Jurisprudența română* din 1916, No. 21, pg. 327. Mai vezi tom. VI al Coment. noastre, nota 3 dela pag. 252, 253. Vezi însă o altă decizie tot a Curții de cașă, s. I. din 5 Februarie 1916, publicată în *Cr. judiciar* din 1916, No. 39, pag. 319 și în acest număr al *Dreptului*, care pune în principiu că comunitatea de interes pentru pârâți de a respinge acțiunea reclamantului, nu este suficientă spre a întinde efectele perimării și în folosul acelor cari n'au cerut-o, fiindcă art. 257 Pr. civ. prevede că partea care are interes trebuie să facă o cerere înainte judecâței, neputând fi vorba în speță de un mandat tacit, de oarece un asemenea mandat nu poate fi dedus de nicăieri. Această decizie, din 5 Februarie 1916, este, dacă nu ne înșelăm, contrară celei pronunțate de aceeaș secție a Casației, în ziua de 4 Martie acelaș an.

15) Vezi decizia Cas. s. I, No. 153 din 1916, citată în nota precedentă.

16) Rodière, *op. cit.*, 477, p. 385.

17) Rodière, *op. cit.*, 478, p. 386.

LEGEA MASURILOR EXCEȚIONALE CU PRIVIRE LA CHIRII

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIUNEA IV

Audiența dela 16 Mai 1916

Președinta d-lui M. Gr. Ciocârdia, președinte

N. G. Cantacuzino cu Max Segal

CHIRII.—CONTRACTE ÎN VIGOARE LA PROMULGAREA LEGEI MĂSURILOR EXCEȚIONALE.— NEPRELUNGIREA LOR FAȚĂ DE PROPRIETAR.— EVACUARE.— REPARAȚIUNI.

Art. 37 din legea măsurilor excepționale privitoare la chirii, nu se aplică și în cazul când însuș proprietarul este acela care voește a exercită personal dreptul de folosință asupra imobilului, fie locuindu-l, fie făcând reparațiuni, etc.

No. 113.— S'au așcutat: d-l avocat M. Antonescu, din partea apelantului N. G. Cantacuzino, în desvoltarea motiveilor de apel; d-l avocat G. Aslan, din partea intimatului Max Segal, în combateri.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de N. G. Cantacuzino, în contra ordonanței prezidențiale cu No. 323 din 1916, a tribunalului Ilfov, secția IV, prin care i s'a respins ca nefundată acțiunea în evacuare, intentată în potriiva chirieșului Max Segal;

Având în vedere că atât în fața tribunalului, cât și azi în instanța de apel, reclamantul Cantacuzino își întemeiază pretențiunile sale pe faptul că legea asupra măsurilor excepționale din 5 Aprilie 1916, relativă la prelungirea de drept în favoarea chirieșilor, a contractelor de locațiune ce expirau la 23 Aprilie 1916, este o lege anticonstituțională, de oarece se violează art. 17 și 19 din Constituție, sdruncivându-se dreptul de proprietate, care este sacru și inviolabil, și că chiar dacă nu ar fi considerată ca atare, notificarea intențiunii chirieșului de a profita de prelungirea contractului, urmând în conformitate cu art. 37 din lege, să se facă cu trei luni înainte de Sf. Gheorghe sau Sf. Dumitru, această dispozițiune nu se putea aplică la contractele în curs care expirau la 23 Aprilie 1916, pentru că legea a fost promulgată abia la 5 Aprilie, și dispozițiunile edictate de citatul text de lege cată a-și aveă aplicațiunea în viitor;

Având în vedere, în ce privește chestiunea constituționalității legii din 5 Aprilie 1916, motivele din ordonanța apelată, pe care Curtea găsindu-le întemeiate, le împărtășește în totul;

Având în vedere că, contra acțiunii de evacuare,

chiriașul opunând beneficiile cuprinse în art. 37 din legea măsurilor excepționale, iar proprietarul susținându-și acțiunea dedusă în judecată, pe faptul că voește a face reparațiuni radicale imobilului a cărui evacuare o cere, rămâne a se examina de Curte dacă dispozițiunile citatului art. 37 se aplică și în cazul când însuș proprietarul este acela care voește a exercita personal dreptul de folosință asupra imobilului, fie locuindu-l, fie făcându-i reparațiuni, etc.;

Considerând că legea nerezolvând în mod expres această chestiune, urmează, pentru a o rezolvă, în prim rând, să ne referim la intențiunea și scopul ce legiuitorul a avut în vedere, atunci când el în anumite împrejurări a legiferat în această materie;

Având în vedere că, scopul urmărit de legiuitor a fost înlăturarea speculei făcută de proprietari asupra dreptului de exploatare a imobilelor și îndepărtarea spoliațiunii chiriașilor de către proprietarii rapaci sau puțin scrupuloși;

Având în vedere că, acest scop a fost clar și categoric manifestat de autorul legii, atât în expunerea de motive ce a însoțit proiectul de lege, cât și în diferitele explicațiuni date în Parlament cu ocaziunea răspunsului la diversele întrebări și lămuriri ce i-au fost cerute de unii din reprezentanții națiunii;

Având în vedere că, însuș propunătorul legii declară, în expunerea de motive, că această lege a fost făcută în scopul de a pune frâu speculațiunii manifestate în ultimul timp din partea proprietariilor, prin urcarea excesivă și nejustificată a chiriei imobilelor; că, pentru a atinge acest scop, legiuitorul a fost nevoit a aduce oarecari îngrădiri dreptului de proprietate, restrângându-l în exercițiul său și anume, împiedicând pe proprietari de a mai putea mări chiria la contractele născute posterior lui 1 Martie 1913 și existente în momentul promulgării legii de față, prelungindu-le de drept *ipso-jure* până la expirarea intervalului de un an dela încetarea războiului european;

Considerând însă că, îngrădirea adusă de legiuitor dreptului de proprietate nu a fost o îngrădire nelimitată, cu caracter general, atingând dreptul de proprietate în sine însuș, ci numai exercițiul acestui drept relativ la exploatare, la închiriere propriu zisă, într'un cuvânt la punerea sa în valoare față de terții, adică la locatari;

Că, acesta este înțelesul și rațiunea de a fi a art. 37 din lege, o spune în adevăr ministerul industriei și comerțului. Efectiv autorul legii, întreat în Cameră asu-

pra chestiunii dacă în cazul când expiră contractul la 23 Aprilie 1916, proprietarul poate locui dânsul casa, a răspuns categoric și precis, textualmente: «că legiuitorul nu a înțeles să împiedice pe proprietar să-și locuiască casa sa» și că, «dacă un proprietar s'ar găsi în cazul când contractul îi expiră la 23 Aprilie 1916, acela de sigur, dacă va voi să se mute în casa sa, va putea-o face, cu condiție bine înțeles, de a se mută efectiv».

Că, prin urmare, din toate aceste considerațiuni, rezultă că legiuitorul, în alcătuirea acestei legi, s'a condus și preocupat de o singură idee, a urmărit un singur scop, de altfel imperios reclamat de interesul general, și anume acela de a limita exercițiul dreptului de proprietate în ceiace privește exploatarea sau folosința sa în raporturile proprietarului față de chiriaș, cu alte cuvinte, comercializarea dreptului proprietarului, reglementând cuantumul beneficiului său locativ, și fixându-l la măsura cuantumului chiriei prevăzute în contractele în vigoare la epoca indicată în lege, adică la 26 Octombrie 1915, fără ca dânsul — legiuitorul — să fi putut înțelege un singur moment, a reglementa și deci a atinge în ceva dreptul de proprietate în sine însuș, adică exercitarea și folosința acestui drept de către chiar proprietar el personal, căci ar fi fost o măsură de ostracism inică, în nimic justificată, menită a lovi în dreptul însuș de proprietate și care nu ar fi corespuns intențiunii laudabile și scopului uman urmărit de legiuitor și proclamat în expunerea de motive, pentru justificarea acestei excepționale legi;

Că, mai mult chiar, dacă legiuitorul a păstrat tăcerea asupra chestiunii dacă proprietarul însuș este acela care voește a exercita personal dreptul lui de folosință asupra imobilului, fie locuindu-l, fie făcându-i reparațiuni, etc., este că, strict vorbind juridic, dânsul a crezut poate inutil a prevedea *expresis verbis*, o chestiune care eră în afară de preocupările sale și care urmau a fi rezolvate dela sine conform principiilor tutelare de drept; de sigur legiuitorul a considerat că o declarațiune în acest sens pe cale de legiferare ar constitui un pleonasm sau o *inelegantia juris*, dată fiind rațiunea de a fi a inovațiunii legislative ce voiă a introduce și de aceea nu s'a ocupat de această ipoteză și nu a consacrat într'o formulă juridică dreptul de a-și locui imobilul sau de a-i face reparațiuni;

Considerând că, principiul inaplicabilității legii de față devine și mai evident în cazul când proprietarul imobilului, constatând defectuoziitatea clădirei și mini-

mitatea rentabilității în raport cu valoarea sa, adică cu aceea a capitalului investit în acest imobil, ar voi să procedeze la reparațiunile și adăogirile imobilului. În adevăr, a interzice, prin efectul legii de față, proprietarului diligent și de bună credință de a remedia defectele constatate la proprietatea sa, ar fi nu numai a periclită dreptul de proprietate în esența sa și a-i cauză cele mai mari daune, dar în acelaș timp, în mod indirect și fatal, ar fi a se aduce o adevărată perturbare în starea economică și financiară generală, împiedicând propășirea bunului trai și dezvoltarea bogăției sociale, care reclamă cât mai numeroase, mai bune și mai confortabile imobile de locuit la dispoziția cetățenilor;

Că, prin urmare, din moment ce este cert că, proprietarul are la dispoziția sa folosința proprie a imobilului său, puțin importă modul cum el înțelege a o utiliza, fie beneficiind el personal și individual de folosința imobilului, locuindu-l, fie, în prevederea unei mai bune rentabilități, ameliorându-i, prin reparațiuni, amenajări, inovațiuni, starea acelu imobil, fie chiar lăsându-l neocupat de teama unor deteriorări și a imposibilității momentane de a îl putea el însuș locui;

Considerând că, față de cele ce preced, este inutil a se mai discuta dacă dispozițiunile cuprinse în art. 37 din lege, cu privire la denunțarea cu trei luni înainte de sf. Gheorghe și sf. Dumitru, are a se aplica numai în viitor, iar nu și contractelor expirând la 23 Aprilie 1916, și ca consecință deci, apelul făcut de d-l Cantacuzino fiind întemeiat, cată să fie admis numai în ceea ce privește evacuarea imobilului, daunele pretinse prin acțiune, nefiind cu nimic justificate;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. Nicolau, în majoritate, admite, în parte, apelul.

Semnați: M. Gr. Ciocărdia, C. M. Opreșcu, Al. Nicolau.

Opiniune

Subsemnații, fiind de părerea majorității în ce privește respingerea incidentului neconstituționalității legii măsurilor excepționale pentru chirii din 1916, pentru motivele prevăzute în sentința tribunalului, nu ne unim cu majoritatea, în ce privește interpretarea acestei legi, în cazul special dedus judecății, fiind de părere a se respinge ca neîntemeiat apelul d-lui N. C. Cantacuzino și a menține în totul sentința primei instanțe.

Din art. 37 al acestei legi excepționale, rezultă că toate contractele de închiriere se prelungesc, și nefăcându-se excepțiunea pentru acest caz, nu se poate

zice că legiuitorul a înțeles de a înlătura drepturile consacrate chiriașului în cazul când proprietarul invoacă facerea de reparațiuni mari la imobilul închiriat. Apoi din dezbaterile parlamentului rezultă că nici raportorii, nici reprezentantul guvernului, nu s'au ocupat de acest caz special, astfel ca să se poată trage argumente într'un sens sau altul din coprinsul acestor debateri, după cum se poate trage consecințe din împrejurarea că în adunări, s'a discutat cazul mutării proprietarului însuș din imobilul închiriat. În ultimul loc, chiar dacă nu ar fi legea excepțională, după dreptul comun, încă proprietarului nu i se acordă dreptul ce-i consacră majoritatea, de a alungă pe chiriaș numai pentru motivul efectuării unor mari reparațiuni, în cât fiind constatată că prelungirea contractului de închiriere pe toată perioada războiului european, și un an după terminare, s'a îndeplinit prin efectul legii, ca și cum ar fi consimțit însuș proprietarul, de nicăeri nu se poate deduce rezilierea pentru motivul invocat de proprietarul Cantacuzino, nici din legea excepțională, nici după dreptul comun și deci urmează a fi considerat ca neîntemeiat.

Dar, chiar în ipoteza când excepțiunea invocată de apelant ar fi decretată formal de legiuitor, Cantacuzino nu s'ar putea folosi de dânsa, pentru că din examinarea împrejurărilor de fapt, rezultă lămurit că dânsul deabea a doua zi după promulgarea legii excepționale a manifestat către chiriașul său dorința reparațiilor mari, în momentul când vede contractul că se prelungește legalmente cu aceeaș chirie, care în realitate eră încă în raport cu prețul cumpărături și situațiunea centrală a imobilului, fără a prezenta vre-un plan anterior sau angajamente constatătoare manifestării acestei intențiuni anterior legii, pe când anterior procuratorul său d-l avocat Marinescu, acelaș care a făcut somația menționată în numele său, a semnat un contract de închiriere cu intimatul Segal, pentru acelaș apartament, cu o majorare de chirie în sumă de 5.000 lei, majorare ce trebuia să cadă față cu dispozițiunile legii, și, în fine, întrucât aceste reparațiuni, chiar după cum s'a discutat în instanță, pot fi terminate până la 26 Octombrie 1916, și Segal declară că primește a rămâne în imobil în condițiunile efectuării lor, nu se jignește nici un drept de proprietate, și se privează numai dreptul netăgăduit al chiriașului, care are dreptul de folosință consacrat de lege pentru un period lung, un an după războiul european.

Dealtmintrelea, în tot cazul, chiar după dreptul comun, dreptul de a reduce chiria sau a cere rezilierea contractului în cazul necesității de reparațiuni mari ale imobilului închiriat, îl are numai chiriașul, care nu exercită acest drept.

Semnați: D. G. Maxim, I. Baștea.